

PALEONTOLOJİ VE EVRİM KURAMINA FELSEFİ BİR YAKLAŞIM

Sefer Örcen^a

^aYüzüncü Yıl Üniversitesi, Jeoloji Mühendisliği Bölümü, Van
(orcensefer@gmail.com)

ÖZ

Organizma paleontolojisine karşı evrimsel paleontolojinin gelişimi, paleontologların evrim kuramına bakış açılarına farklı boyutlar getirmiştir. Paleobiyoloji devrimiyle birlikte 1975’li yıllardan sonra “çok miktarda fosil örneğiyle çalışma” gerekliliği gündeme gelmiştir. Kuramlara bağlı kazandığı pratik ile Paleontoloji’de “Kesintili Denge” ve “Tür Seçilimi” kavramları ön plana çıkmıştır. Bu kavramlar temelinde; “fosil kayıtlarının eksik olduğunu varsaymakla yetinmek yerine, eksik olanı analiz etme” anlayışı önem kazanmıştır. Bunu izleyen süreçte, makro evrim ile mikro evrim arasındaki ilişkiye indirgemeci yaklaşımla bakma düşüncesi, evrim kuramına ilişkin birçok sorunun sorulmasına olanak sağlamıştır. Paleontoloji’de radikal bir yorum olarak 1972’de ortaya çıkan “Kesintili Denge” modeliyle evrime bakış açısı, beklenti yaratan “tüm geçiş formlarına ilişkin fosillerin bulunması” nı aramanın anlamsız ve gereksiz olduğunu dile getirmiştir. Ortaya çıkan durum içinde, stratigraf paleontologların bu modele ilişkin senaryolarla kesintili değişimler ile tedrici değişimlerin birbirlerine oranla ne sıklıkta görülebileceklerini belirlemeleri gerekmektedir. Bilim felsefesi açısından (biyoloji ve jeoloji) evrimsel paleontolojinin; 1. Kesintili Denge ve gözlemin kuram yüklü oluşu, 2. Tür seçimi ve indirgemecilik, 3. Yönelimler ve ilerleme, 4. Tarihsel olumsuzluk olmak üzere dört ana konusunun tartışılması gerekmektedir. Bu felsefi bakışla; doğa bilimlerinde evrim kuramı bakımından yerkürenin oluşumundan günümüze yaşadığı beş büyük kitlesel yok oluş dönemleri sonrasında yaşanan adaptasyon yeniliklerini araştırarak yeni ipuçlarına varmak paleontologlar için önemli bir görev olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Paleontoloji, Evrim teorisi, Felsefe

A PHILOSOPHICAL APPRAOACH TO PALEONTOLOGY AND EVOLUTION THEORY

Sefer Örcen^a

^aYüzüncü Yıl University, Department of Geological Engineering, Van
(orcensefer@gmail.com)

ABSTRACT

In contrast to organism paleontology, development of evolutionary paleontology has changed the viewpoint of paleontologist. After 1975, with the paleobiology revolution, the necessity of “working on large quantity of fossil samples” came up. Paleontology gained practice as part of the theories, and in this period “punctuated equilibrium” and “species selection” concepts came into prominence. On the basis of these concepts, understanding of “focusing on analyzing deficiency in the fossil records” gained importance. Reductive interpretation of relationship between macro evolution and micro evolution has made questions possible about evolution theory. As a radical interpretation in Paleontology, “punctuated equilibrium” model, which emerged in 1972, reflected inessentiality of “finding out fossils with reference to all transition forms” and brought a new perspective to evolution. In this new situation, it’s required that stratigrapher paleontologists ought to identify prevalence of punctuated and gradual changes relatively. In terms of philosophy of science (biology and geology) four key issues of the evolution theory should be argued; 1- Punctuated equilibrium and observation based on theory, 2- Species selection and reductionism, 3- Tendencies and improvement, 4- Historical contingency. With this philosophical view, studying adaptation changes after five major aggregate extinctions during geological history of earth in the context of evolution theory in natural sciences and finding new clues are going to be important works for paleontologist.

Keywords: Paleontology, Evolution theory, Philosophy